

Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigai

Atsakydami į jūsų 2010 03 17 užklausimą Vilniaus Krišnos sąmonės religinei bendruomenei, pažymime, kad:

1. LR Konstitucijos 26 straipsnis užtikrina teisę turėti religinius įsitikinimus ir juos išpažinti, jei jie neprieštarauja visuomenės interesams, žmonių sveikatai ir dorovei. Krišnos sąmonės judėjimas atstovauja ilgaamžę monoteistinę Indijos vaišnavų (Višnu garbintojų) tradiciją. Britannicos Enciklopedijos duomenimis 70 proc. induizmo atstovų išpažįsta Višnu garbinimą. Gaudiya (Bengalijos) vaišnavų pakraipa (kuriai betarpiškai priklauso Krišnos sąmonės judėjimas), susiformavusi XV amžiuje, kaip ir daugelis tradicinės Vedų religijos pasekėjų laikosi griežtų vegetarinių principų. Jie nevalgo mėsos, žuvies ir kiaušinių. Tai yra jų religinis ir etinis įsitikinimas, kurį privalo gerbti kitų konfesijų atstovai bei žmogaus teisių gynėjai. Mahatma Gandhi, visame pasaulyje pripažintas vienu iš ryškiausių XX a. politinių ir dvasinių lyderių aktyviai propagavo etinio vegetarizmo principus. Vegetarizmas turi senas tradicijas Europoje ir Lietuvoje. Didžiosios Britanijos Vegetarų draugija susiformavo dar XIX a. Dabar statistika rodo, jog 11 proc. Didžiosios Britanijos gyventojų yra vegetarai. Lietuvoje vegetarizmą kaip etinę ir sveikatos alternatyvą aktyviai propagavo Vydūnas. Šiuo požiūriu Krišnos sąmonės judėjimas turi tvirtą poziciją: gyvūnų žudymas maistui yra nepateisinamas etiškai, nuodėmingas religiniu požiūriu ir daugeliu atžvilgiu kenksmingas sveikatai bei aplinkai.

2. Vegetarišką mitybą laikydami sveikesne už mėsiską, Krišnos sąmonės judėjimo nariai sąmoningai kreipia savo vaikus į vegetarizmą. Krišnos sąmonės judėjimas nepateisina prievartos vaikų (bei kitų būtybių atžvilgiu) todėl tėvai negali versti vaikų maitintis vegetariškai, jei vaikai arba vienas iš tėvų to nenori. Tuo pat metu tėvai turi konstitucinę teisę auklėti vaikus pagal savo įsitikinimus. Šią teisę, jei ji nedaro žalos vaiko vystymuisi, valstybė įsipareigojo ginti.

3. Krišnos sąmonės judėjimas teiginius, jog vegetariška mityba vaikams yra kontraindikuotina, laiko politizuotais ir nepagrįstais. Pasaulyje yra atlikta daugybė studijų apie vaikų vegetarišką maitinimą, kurios parodė, jog gerai suplanuota vegetariška (net ir veganiška) mityba yra visiškai pakankama vaiko pilnaverčiam brendimui. Štai kelios citatos:

a. „Vegetarams ir veganams (tiems kurie visiškai nevalgo gyvulinių produktų, tarp jų ir pieno produktų) įmanoma adekvati mityba sėkmingam nėštumui ir maitinimui krūtimi, bet jie turi gerai

išmanyti apie mitybą ir rūpestingai planuoti savo dietą.“

„Ankstyvo gyvenimo mityba ir sveikata visam gyvenimui.“ Britų Medikų Asociacija, 2009 vasaris.

b. „Gera suplanuota vegetariška dieta yra tinkama asmenybėms visose gyvenimo ciklo stadijose: nėštumo metu, maitinant krūtimi, kūdikystėje, vaikystėje ir paauglystėje.“

Amerikos Dietologijos Asociacija, 2009

c. „Vaikai, kurie valgo gerai suplanuotą vegetarišką dietą, turėtų patenkinti visus mitybos poreikius augimui“.

Britų Dietologijos Asociacija, 1995

Krišnos sąmonės judėjimas skatina savo narius domėtis šiais tyrimais ir patiems planuoti vaikų mitybą. Padėdami bendruomenių nariams geriau planuoti vegetarišką mitybą, Krišnos sąmonės centrai (taip pat ir Vilniaus) reguliariai rengia praktinius kursus ir paskaitas apie pilnavertę vegetarišką mitybą. Krišnos sąmonės religija dėl dėmesio maistui ir patiekalų įvairovės daug kur pasaulyje vadinama virtuvės religija. Apsilankius vienoje iš mūsų švenčių ir galima tuo lengvai įsitikinti.

4. Krišnos sąmonės judėjimas labai gerai suvokia, jog blogai suplanuota ar nesąmoninga vegetariška mityba gali būti nepakankama ar netgi žalinga. Tuo pat metu Lietuvos sveikatos ir mirtingumo statistika rodo, kad didžioji dalis Lietuvos gyventojų (kurie yra ne vegetarai) gyvena ypatingai nesveikai ir miršta nuo neteisingos mitybos ar žalingų įpročių. Pusė Lietuvos gyventojų miršta nuo širdies ir kraujagyslių ligų. Daugybė tyrimų parodė, jog vegetarai šiomis ligomis serga keturis kartus rečiau. Vegetarai bent dvigubai rečiau serga įvairiomis vėžio formomis, nuo kurio Lietuvoje miršta 25 proc. žmonių. Todėl argumentai apie vegetarizmo keliamą žalą yra juokingi.

5. Dauguma vaikų Krišnos sąmonės judėjime maitinami vegetariškai ir jų tėvai nuolatos tikrina jų sveikatą. Daugelis gydytojų yra nustebę, kad dažnai šie vaikai yra sveikesni nei jų bendraamžiai ne vegetarai. Tyrimų duomenys taip pat patvirtino, jog vaikams su aukštesniu intelekto koeficientu (IQ) yra didesnė tikimybė tapti vegetarais. Tuo pat metu Krišnos sąmonės judėjimas niekaip neatsakingas už neteisingą vaikų mitybą, kai tėvai nesilaiko standartinių ir moksliškai pagrįstų mitybos rekomendacijų vaikams vegetarams. Krišnos sąmonės judėjimas neturi mechanizmų priversti tėvus tinkamai rūpintis savo vaikais išskyrus rekomendacijas ir valstybės institucijų įsikišimą.

6. Krišnos sąmonės judėjimas nėra susijęs su Ajurvedos mokymu ar pasekėjais. Ajurveda yra Indijos Vedų tradicijos dalis ir moko sveiko gyvenimo būdo. Ji nesusijusi su religija ar garbinimu. Nors Ajurvedos pasekėjai gali būti vegetarais jų mitybos ypatumai gali būti kitokie nei Krišnos sąmonės judėjimo narių, todėl detalesnės informacijos apie Ajurvedos pasekėjų mitybą siūlome teirautis pas juos. Taip pat ir jūsų tirtas atvejis dėl vaiko, maitinamo vegetariškai, yra nesusijęs su mūsų judėjimu.

Jums pageidaujant, galime surinkti ir pateikti informaciją bei nuorodas apie tyrimus susijusius su vegetariška mityba. Didžią dalį resursų patys atrasite Tarptautinės Vegetarų Sąjungos svetainėje www.ivu.org. Amerikos Dietologijos Asociacijos pranešimą apie vegetarišką dietą surasite čia: <http://www.eatright.org/About/Content.aspx?id=8357>.

Jei vis dėlto esate įsitikinę, kad vegetariška mityba vaikams yra žalinga, prašome jūsų pateikti realių tyrimų ir studijų rezultatus bei išvadas, o ne vadinamųjų Lietuvos specialistų nuomonę bei požiūrius.

Pagarbiai,
Lietuvos Krišnos sąmonės bendruomenių vardu
Bendruomenės prezidentas
Darius Skapas